

بسمه تعالی

نحوه نگارش پروپوزال

بخش اول

ارتباط با پژوه:

وب سایت: www.pajooheh.ir

آیدی تلگرام: <http://telegram.me/pajooheh>

کانال آموزش پایان نامه، پروپوزال، مقاله:

<http://telegram.me/pajoohehgrou><https://telegram.me/joinchat/CFfiVTvls6nn8eg4Zot5RQ>

- ۱- بیان مسئله و موضوع تحقیق..... ۲
- ۲- اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش..... ۴
- ۳- اهداف تحقیق..... ۵
- اهداف کلی و خاص..... ۵
- اهداف ویژه..... ۸

قبلا مطالعه کنید:

۱- فایل آموزش کاربردی انتخاب موضوع

۲- فایل آموزش کاربردی بیان مساله

اصولاً نوشتن هرچیز قاعده و قانون خاص خود را دارد. در زمینه علمی، نوشتن پروپوزال، نوشتن مقاله و نوشتن پیش نویس و... با هم تفاوت دارند.

اول از همه باید دو مورد را برای خود روشن ساریم:

الف- عنوان موضوع پژوهش، بصورت یک جمله واضح و روشن بیان می شود. عبارت موضوع پژوهش در ابتدا گفته می شود که البته متغیرهای اصلی پژوهش در جمله عنوان موضوع بکار گرفته می شود.

ب- نوع پژوهش، که از نظر هدف (کاربردی یا بنیادی) و از نظر ماهیت و روش در ابتدای طرح تحقیق آورده می شود.

۱- بیان مسئله و موضوع تحقیق

هر تحقیق علمی با طرح سوال یا مساله ای آغاز می شود که تحقیق برای پاسخگویی به آن انجام می گیرد. معمولاً مسئله و موضوع تحقیق به صورت سئوالی بیان نمی شود، بلکه به صورت یک جمله کامل مثبت، دقیق و صریح مطرح می گردد.

محقق باید در بیان یا تعریف مساله به تشریح این موارد بپردازد: معرفی دقیق مساله، معرفی جنبه های مجهول و مبهم، معرفی متغیرهای مربوط همراه با مدل نظری معرف روابط بین متغیرها، تعاریف عملیاتی، منظور و مقصود تحقیق و سرانجام تشریح دقیق ابعاد و حدود مساله تحقیق و تمیز آن نسبت به مسائل دیگر. بیان مسئله بایستی به نحوی باشد که چگونگی بررسی متغیر یا متغیرها، مکان و دامنه و وسعت پژوهش را روشن کند.

در این قسمت موضوع مورد مطالعه را همراه با اطلاعات زمینه‌ای مستدل تعریف نموده، دلایل انتخاب موضوع و فواید ناشی از اجرای تحقیق و کاربرد آن را به روشنی توضیح دهید.

وظیفه محقق در این قسمت ارائه مطالبی است تا بدان وسیله گروه آموزشی و یا پژوهشی تصمیم گیرنده جهت پذیرش موضوع تحقیق را متقاعد سازد که موضوع انتخاب شده از اهمیت و کفایت لازم برای انجام تحقیق برخوردار است.

• برای بیان مساله تحقیق باید به نکات زیر توجه نمود و سعی کرد تا به شیوه ای مناسب موارد زیر در متن آورده شود:

- اطلاعات زمینه ای در مورد موضوع مورد مطالعه
- توصیف دقیق مساله
- نحوه بروز یا وقوع
- وسعت و شدت مساله و عوارض ناشی از آن در جامعه
- عوامل دخیل در بروز مساله
- نحوه برخورد فعلی با مساله
- آنچه در مورد راه حل مساله می اندیشید
- فواید پژوهش و نتایجی که از حل مشکل انتظار می رود

بدنبال پیدا کردن مساله و تدوین پرسش تحقیق لازم است تا به شکلی جزئی تر در مورد مساله و خصوصیات آن و مشکلات ناشی از وجود آن در جامعه اظهار نظر کرد. این بیانات باید براساس دانستنی

های موجود در منابع علمی نسبت به مساله شکل داده شود. هرچه استناد ها به منابع در این قسمت بیشتر صورت پذیرد ، پذیرش سهل تر برای تحقیق را نزد تصمیم گیرندگان به دنبال خواهد داشت .

توصیه می شود تا قبل از نوشتن این قسمت ، اقدام به تجزیه و تحلیله مساله کرد . با این کار نسبت به متغیرهای تاثیر گذار بر آن به خوبی آشنا شده و از آنها به هنگام نوشتن می توان استفاده نمود . برای این کار می توان یکی از روش های موجود را بکار بست . متداولترین روش ها برای تجزیه و تحلیل مساله عبارتند از :

- شبکه علیت مثال نمودار استخوان ماهی
- نمودار شش کلمه ای که؟ ، کی؟ ، کجا؟ ، چگونه؟ ، چی؟ ، چرا؟

(آموزش تفصیلی بیان مساله را در فایل اختصاصی آن مطالعه فرمایید که قبلا در کانال منتشر شده است)

۲- اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش

اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش عبارت است از مجموع اطلاعاتی که مشخص می کند نتایج این تحقیق، تا چه حد برای محقق و نیز تا چه حد برای دیگران مفید و مثمر می باشد. به هنگام نوشتن اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش توجه داشته باشید که اولاً، مشخص کنید که این پژوهش چه موردی را برای دیگران روشن خواهد کرد و یا در چه موردی اطلاعات جدیدی در اختیار دیگران خواهد گذاشت. ثانیاً، نتایج حاصل از این پژوهش در کجا و کدام قسمت و چگونه مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۳- اهداف تحقیق

در تحقیق اهداف به دو صورت کلی و ویژه مطرح می شود.

اهداف کلی و خاص

هدف کلی عبارت از منظور و مقصود نهایی از انجام پژوهش است. هدف کلی مستقیماً از مسئله پژوهش مشتق می شود؛ در واقع یکی از اهداف کلی، خود موضوع تحقیق است که معلوم می دارد پژوهش چه چیز را دنبال می کند و یا قصد تعیین آن را دارد. همچنین هدف کلی دیگر، معمولاً پیشنهاد هایی است که براساس یافته ها ارایه می شوند.

اهداف اصلی و جزئی را به همان ترتیبی که در پروپوزال ذکر شده تدوین نمایید و در مطالعات تحلیلی، فرضیات مورد آزمون را ارایه دهید. بدنبال نوشتن قسمت بیان مسئله تحقیق لازم است تا اهداف تحقیق را برشماریم. ابتدا باید به این سوال پاسخ دهیم که هدف چیست؟ به تعبیر دیگر باید مشخص نمائیم که انتظار داریم از این مطالعه به چه نتایجی دست پیدا کنیم. در تعریف هدف گفته اند: "هدف نقطه ای است که محقق قصد رسیدن بدان را دارد تا در آنجا به داوری بپردازد". از سوی دیگر "مقصود و منظور نهایی از

حقیق را نیز هدف دانسته اند. "چنانچه اهداف یک تحقیق بخوبی نوشته شود محقق در می یابد که نیاز به چه نوع اطلاعاتی دارد و از چه راههایی باید به جستجوی آنها بپردازد و این خود راه گشای نحوه انجام تحقیق نیز خواهد بود.

در تقسیم بندی اهداف تحقیق معمولاً "بدین گونه عمل می شود:

اول "هدف کلی" که منظور همان موضوع تحقیق است که قصد مشخص نمودن آنرا داریم و به عبارتی آنچه در پایان مطالعه قصد رسیدن بدان را داریم "هدف کلی" معمولا در یک جمله قابل فهم صریح و رسا و مختصر بیان می شود که برای خواننده گویا و قابل فهم است.

در گونه دوم "اهداف جزئی یا اختصاصی" تحقیق بیان می شود. این اهداف از تفسیم یا شکستن "هدف کلی" به اجزای کوچکتر بدست می آیند. اهداف جزئی راه رسیدن به "هدف کلی" را قدم به قدم مشخص می نماید

تنظیم اهداف چنانچه به خوبی صورت پذیرد بر متمرکز ساختن مطالعه به جنبه های اساسی آن و جلوگیری کردن از جمع آوری اطلاعاتی که به آنها نیاز وجود ندارد، تاکید می کند .

چرا نوشتن اهداف مهم است و چه خصوصیتی باید داشته باشند: تنظیم اهداف برای یک مطالعه تحقیقی باید بر اساس ملاکهای مشخص صورت پذیرد که مهمترین آنها عبارتند از:

- اهداف قابل حصول باشند. بدین شکل که مقصود و منظور محقق را بطور کامل برساند و توانایی سنجش موضوع را داشته باشد .

- اهداف صریح و روشن بیان شوند. هیچگونه ابهامی در هدف قابل قبول نیست باید مشخص شود که دقیقا چه چیزی باید اندازه گیری شود .

- اهداف باید قابل اندازه گیری باشند. تحقیق به روش علمی بر پایه اندازه گیری استوار است و بیان اهداف در قالب های قابل اندازه گیری کار مطالعه را ساده تر می سازد .

- توصیه می شود به هنگام تنظیم اهداف اختصاصی از الگوی ویژه ای استفاده نمائید

- هدف یا هدف هایی را برای تعیین نمودن ارزش کمی موضوع انتخاب کرده و بنویسید .
- هدف یا هدف هایی را برای روشننگری در مورد موضوع انتخاب کرده و بنویسید .
- هدف یا هدف هایی را برای تعیین علل احتمالی موضوع بنویسید .
- در مطالعات کاربردی پیشنهاد می شود که یک هدف کاربردی در زمینه نحوه بکارگیری نتایج بنویسید .
- نحوه بیان اهداف موضوعی مهم در نوشتن طرح تحقیق است. اصول زیر می تواند بعنوان راهنما مورد استفاده قرار گیرند :
 - اهداف را با استفاده از افعال عملی که برای اندازه گیری و سنجش مناسب هستند بیان نمایید). افعال مناسب مانند : تعیین کردن، مشخص نمودن ، مقایسه کردن و افعال نامناسب مانند : درک کردن ، فهمیدن ، اعتقاد داشتن
 - اهداف واقع بینانه بیان شوند که تحت شرایط کاری بتوان به آنها دست یافت .
 - اهداف دقیقاً از آنچه مطالعه برای آن انجام می شود به صورت منطقی پیروی می کند .
 - اهداف به زبانی علمی، روشن، صریح و دقیقاً آنچه تصمیم به انجام آن داریم مشخص شود .

اهداف ویژه

اهداف ویژه تحقیق که اصولاً از مسئله پژوهش و اهداف کلی نشأت می گیرند را می توان «خرده مسئله پژوهش» نیز نامید. محقق با بیان این اهداف دقیقاً تصریح می کند که در این تحقیق چه انجام می شود و چه انجام نمی شود.

هر پژوهش می تواند چندین هدف ویژه داشته باشد و از آنجا که تمامی مراحل و ریزه کاریهای تحقیق بایستی به صورت بیانیه های مجزا و مشخص و با کلمات دقیق، که مشخصاً قابل آزمون و بررسی است، نوشته شود؛ لذا اهداف ویژه نیز باید به صورتی بیان شود که در آن متغیر یا عامل مورد مطالعه، چگونگی انجام پژوهش، زمان، مکان، واحد و نمونه مورد پژوهش کاملاً مشخص باشد؛ به طوری که محقق بتواند آنها را در معرض آزمایش و آزمون بگذارد.

می توان ادعا کرد که اهداف ویژه پژوهش، راهنمایی برای تهیه و تدوین ابزار گردآوری اطلاعات است. بنابراین ضروری است اهداف ویژه به نحوی بیان شوند که بر علمی بودن نتایج پژوهش تأکید داشته باشند و چارچوبی مناسب، برای تجزیه و تحلیل آماری ارائه دهند.